

Universitätsbibliothek Paderborn

Exemplorum Libri Tres

Liber Secundus, Siue Exempla, In Septem Capitalium Vitiarum
Detestationem, Per Quadragesimam, Anno M. DC. XLVI. narrata

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1650

§. 10. Superbiæ apex contemptus Dei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48186](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48186)

in Calecut relegantur. Immò non est opus tanta offensione, puer intus & in cute nequam, ob supinam in scholis negligentiam, ob assidua mendacia, ob caninam impudentiam leui brachio cæditur; & casus, iniuriam, tota vita, nequit obliuisci; vbicunque potest, de fama totius religionis detrahit, impeditque omnes eius conatus in salutem animarum excogitatos; neq; veretur medicos suos eius ipsius pestis infamia inficere, qua eum conati sunt liberare; similis Valeriano, qui Ireneum & Abundium martyres in cloacam detruxit, quòd S. Concordiæ corpus inde extaxissent. Sed de hac Alfonsi & imitatorum eius superbia satis.

Aliam audite, & perpendite, an non superbia, ab amore sui, vsque ad contemptum Dei ascendat? Charem Plutarchus refert fuisse quendam, qui in bello Cyrum vulnerauerit, succisâ poplitis venâ. Hic tanta illati vulneris arrogancia exultauit, vt insaniam corriperetur. Insaniunt hoc pacto multi arrogantes. Sed non est hic summus superbiæ gradus. Habet insania fastigium altius. *Non est maius peccatum, quam apostatare à Deo*, ait S. Augustinus, *quod est initium superbia hominis. Et verè iste immaculatus est, qui etiam hoc delicto caret, quia hoc est ultimum redentibus ad Deum, quod recedentibus primum fuit.* Mæandro fluuio, vt in fabulis est, duo fuere filij, quorum Babys solitus est, vnica tibia canere, Marsyas duabus, Phrygio more. Cùm autem suum vterque chorum haberet, & Babys inscite tractaret tibiam, frater eò insolentiæ elatus est, vt Apollinem quoque præ se contemneret, à quo proinde fuit excoriatus. *Alfonsus* cùm alijs litteris, tum etiam inprimis Astronomicis delectabatur, in quibus adeò profecerat, vt *Astrologus* appellaretur; cuius nomine ac scientia *tabula Alfonsina* & alia Astrologica collectæ circumferantur. Meminisse igitur debuisset illud: *Non gloriatur sapiens in sapientia sua.* Sed gloriæ cupiditas præualuit. Nullæ scientiæ sunt Mathematicis euidentiores: nullæ, nisi intra terminos suos maneat, periculosiores. Hinc, etsi Apostolus dicat, vniuersim, *scientia inflat*; nulla tamen huic vitio magis est obiecta, quàm quæ, quia ortus atque obitus siderum, solis lunæque defectus certò potest prædicere, tandem etiam curiosorum vitio mortalium labitur in vaticinandi ac de liberis hominum negotijs futura enunciandi temeritatem. At Alfonsus, tanquam Hyperidæ discipulus, in astris

non

X:
SUPERBIAM
APEX CON-
TEMPTVS DEI

S. Augustin,
in Plat. 19.

Ouid lib. 6.
Metam. fab. 3

Terem. 9. 23.
1. Cor. 1. 31.

1. Cor. 8. 1.

Theocrit. in Thalia. non mansit, sed ut in proverbio est, Oromedontis iugum adnitens superare, supra ipsa etiâ altra se se efferens illum imitatus est, qui sic ut gemmatus pavo per campos, aut quemadmodum Sybaritæ per plateas, & prorsus Iunonium ingrediens dixit: *In calum conscendam, super astra Dei exaltabo solium meum, sedebo in monte testamenti, in lateribus Aquilonis. Ascendum super altitudinē nubium, similis ero Altissimo.* An non hoc est, *Maiores pennas nido extendisse?* Fecerunt & homines istud. Nam Caius princeps se ipsum inter Divos retulit, & *Iouis maximi* nomine statuas erigi sibi imperavit. Sapor rex Persarum, teste Herodoto, vocavit se *regem regum, participem siderum, fratrem solis & lune.* Salmoneus tonitrua mentitus est, ut divinitatis opinionem sibi vendicaret. *Primus*, inquit Eusebius, *Domitianus Dominum se, & Deum appellari iussit.* Nunc & sutores propemodum *Domini* esse volunt; magnates etiam propemodum cupiunt pro dijs haberi. Menecrates quoque medicus, quos sanauerat, iubebat sibi *Iouis* nomen dare. Sic mortales se Deo immortali æquauerunt. An non inordinatus est propriæ excellentiæ amor, velle ita excellere, ut iuxta Deum sedeas, atque Deo ipsi similis videaris? Potestne superbia esse maior, detestabilior, & magis à natura abhorrens? Potest. Nam ipse etiam diabolus in superbia proficit. Olim voluit esse similis Altissimo; iam etiam super ipsum vult Altissimum ascendere, & Altissimo altior esse: immo sibi Altissimum subijcere, & eò adigere, ut ante tam superbum spiritum supplex prosternatur; ait enim: *Hæc omnia tibi dabo, si cadens adoraveris me.* In hunc apicem emergit superbia: ut creatura à Creatore velit adorari. Diabolica hæc est superbia, inquires. Planè diabolica, sed etiam hæc est in homines derivata, nec tantum in Antichristo invenienda, sed etiam in *Alfonso* rege inuenta. Neque enim tantum, more ceterorum arrogantium, qui se simulant ditiores, doctiores, & fortiores, quàm sint, & ea se facturos promittunt, quæ præstare nequeunt, sed longè supra hos superbiebat. Ut enim Menecratem quædam curationes, quæ illi feliciter cesserant, adeò superbum fecerant, ut se *Iouem* & vocari sineret, & se ipsum vocaret: ita *Alfonsum* fastus supra ipsum Deum extulit. *Hic Alfonso*, ait author, *divina opera, quæ perfectissima sunt, & cum summa sapientia, pondere, numero, & mensura creata, indicare & emendare conatus est. ore enim blas-*

blas-

blasphemo dicebat palam. Si à principio creationis humana Dei altissimi consilio interfuisset, nonnulla melius ordinatiusq; condita fuisse. O vana, ô funesta, ô superba atque inutilia verba! Non sic David sentiebat dicens: *Mirabilia opera tua, Domine, & quis cognoscet nimis? Et iterum: Quam magnificata sunt opera tua, Domine? omnia in sapientia fecisti. Et sapiens: Omnia opera Dei bona, nec est qui addat. Nam & Redemptoris testimonio, ipse Salomon cum tota sapientia sua, qui cuncta ab hyssopo usque ad cedrum perseruatus est, minimum Dei opus, nec intelligere, & multò minùs iudicare est ausus, inquit, cum me verterem, ad cogitandum opera Dei, vidi esse afflictionem spiritus, & vanitatem, cum non possit homo illa explicare sermone.*

Ingens igitur, monstrosa, & prorsus diabolica fuit Alfonso superbia; Deo execrabilis, iuxta illud: *Arrogantiam & superbiam, ego detestor: & hominibus despicabilis: cum omnis arrogantia odiosa est,* ait Cicero, *tum illa ingenij atque eloquentia multò molestissima.* Quam vtinam, sicut omnes ex animo, nunc his auditis detestamur, ita etiam non imitemur! *Profectò hoc sic est, ut puto,* ait Comicus, *omnibus nobis, ut res dant sese, ita magni atque humiles sumus.* Nec docti tantùm superbiunt, sed illi quoque, qui ne tria quidem Stephi-chori nôrunt, non supra ingenium modò, sed supra naturam quoque sapere se arbitrantur. Sunt, & sunt profectò non pauci, atque vtinam non etiam de præsentibus nonnulli essent, qui Momum agunt, ac supra ipsum se se Deum (quod de Antichristo prædicat Paulus) efferunt, & se ipsâ, diuinâ, increatâ, immensâ sapientiâ existimant esse sapientiores, Deiq; opera censent se facturos fuisse meliora. Itaque illa sacrilego iudicio temerare, & stultissima mente quasi emendare conantur, ad modum *Alfonsi*, qui fortè si interrogatus fuisset, in quo emendare voluisset opera Dei, nihil aliud dixisset, quàm quòd hanc stellam in Austrum, illam transposuisset in Aquilonem. At multi longè censent grauiora, & plura, homines verè Bombylij, & Ardeliones. Quoties enim audimus dicentes: *Quare Deus homines condidit, si aliquos voluit damnare? Quare Euam permisit tentari? Quare diabolum non coërcet, ne tot mala mundo inducat? Melius fuisset, si homo peccare non potuisset: si omnia fausta & laeta, & nihil triste fuisset. Ego, si Deus essem, Infernum extinguerem: Confessiones tollerem; Non permetterem, ut homines ieiunijs & alijs corporis*

C

castiga-

XI.

HOMINVM SY-
PRA DEVM SE
SE EFFEREN-
TIVM SYPER-
BIA,
Prou. 8. 13.

2. Thessal. 1. 4
2. Cor. 10. 5.